

KASBGA YO'NALTIRISHDA FIZIKA FANINING AHAMIYATI VA O'RNI

Abilov Shoimurod Jomurodovich

Annotatsiya: Kasbga yo'naltirish jarayoni yoshlarni o'z qobiliyatlari, qiziqishlari va bozor talablariga mos ravishda kasb tanlashga yo'naltirishdan iboratdir. Bu jarayonda turli fanlarning, jumladan fizika fanining ham o'rni katta. Fizika fani nafaqat ilmiy bilimlarni beradi, balki yoshlarning mantiqiy fikrlash, muammoni tahlil qilish va hal etish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Shu bois, kasbga yo'naltirishda fizika fanining ahamiyati va o'rnini chuqur anglash yoshlarning kelajakdagi kasbiy muvaffaqiyatlari uchun juda muhimdir.

Kalit so'zlar: fizika, tabiat qonunlari, bilim, ko'nikmalar, texnologiyalar, texnika, muammolar, mantiqiy fikrlash.

Fizika fani tabiat qonunlarini o'rganadi, bu qonunlar esa texnika va texnologiyaning asosini tashkil etadi. Zamonaviy dunyoda texnologiyalar tez sur'atlar bilan rivojlanmoqda va ko'plab kasblar fizika bilimlariga tayangan holda shakllanadi. Masalan, muhandislik, informatika, tibbiyot, energetika kabi sohalarda ishlash uchun fizika fanini yaxshi bilish talab etiladi. Shuning uchun kasbga yo'naltirishda yoshlarni fizika faniga qiziqtirish va bu fan bo'yicha bilimlarini chuqurlashtirish ularning kelajakdagi kasbiy yo'lini aniqlashda muhim omil bo'ladi. Fizika fanining o'quv jarayonida yoshlar murakkab jarayonlarni tahlil qilish, eksperiment o'tkazish, natijalarni baholash va xulosa chiqarish ko'nikmalarini egallaydilar. Bu ko'nikmalar har qanday kasbda muvaffaqiyat qozonish uchun zarurdir. Kasbga yo'naltirishda fizika fanining o'rni shundaki, u yoshlarning analitik fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi, bu esa murakkab texnik muammolarni hal qilishda yordam beradi. Shuningdek, fizika bilimlari yoshlarni texnologik yangiliklarga moslashishga tayyorlaydi, bu esa ularning kasbiy raqobatbardoshligini oshiradi.[1]

Kasbga yo'naltirishda fizika fanining yana bir ahamiyati - bu fan orqali yoshlar o'z qiziqishlarini aniqlash imkoniyatiga ega bo'lishlaridir. Fizika faniga qiziqish

yoshlarni muhandislik, ilmiy tadqiqotlar, texnologiya va boshqa ko'plab sohalarga yo'naltirishi mumkin. Bu esa yoshlarning o'zlariga mos kasbni tanlashda yordam beradi. Shu bilan birga, fizika fanining o'qitilishi yoshlarning muammolarni yechish, ijodiy fikrlash va mustaqil ish yuritish ko'nikmalarini shakllantiradi, bu esa har qanday kasbda muvaffaqiyatga erishish uchun zarurdir. Kasbga yo'naltirishda fizika fanining o'rni shuningdek, iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanish bilan bog'liq. Zamonaviy jamiyat texnologik taraqqiyotga asoslangan bo'lib, fizika fanini chuqur bilgan mutaxassislar talab yuqori. Shuning uchun yoshlarni fizika faniga yo'naltirish ularning nafaqat shaxsiy, balki jamiyatning rivojlanishiga ham hissa qo'shishlariga yordam beradi. Bu esa mamlakatning raqobatbardoshligini oshiradi va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlaydi.[2]

Fizika fanining kasbga yo'naltirishdagi roli nafaqat texnik kasblarga yo'naltirish bilan cheklanmaydi. Fizika bilimlari turli sohalarda, jumladan tibbiyot, ekologiya, iqtisodiyot va boshqalarda ham qo'llaniladi. Masalan, tibbiyotda diagnostika uskunolari va davolash texnologiyalari fizika qonunlariga asoslangan. Ekologiyada atrof-muhitni muhofaza qilish va resurslardan oqilona foydalanish uchun ham fizika bilimlari zarur. Shu bois, kasbga yo'naltirishda fizika fanining o'rni keng va ko'p qirrali.[3]

Yoshlarni kasbga yo'naltirishda fizika fanining ahamiyatini oshirish uchun ta'lim tizimida bu fanga alohida e'tibor qaratish kerak. Fizika fanini o'qitish sifatini yaxshilash, zamonaviy uskunalar va texnologiyalarni joriy etish, o'qituvchilarning malakasini oshirish muhimdir. Shuningdek, yoshlarni ilmiy-amaliy tadbirlarga jalb qilish, laboratoriya ishlari va eksperimentlar orqali fan bilan qiziqishini oshirish kerak. Bu esa ularning kasb tanlashda ongli qaror qabul qilishlariga yordam beradi.[4]

Kasbga yo'naltirishda fizika fanining o'rni haqida gapirganda, yoshlarning individual qobiliyatlari va qiziqishlarini hisobga olish zarurligini ta'kidlash lozim. Har bir yosh o'ziga xos qobiliyat va qiziqishlarga ega bo'lib, fizika fani ba'zilar uchun asosiy yo'nalish bo'lishi mumkin. Shu bois, kasbga yo'naltirish jarayonida yoshlar bilan individual ishlash, ularning qobiliyatlarini aniqlash va mos ravishda yo'naltirish

muhimdir. Bu yondashuv yoshlarning kasbiy muvaffaqiyatiga erishish imkoniyatlarini oshiradi.[5]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, kasbga yo'naltirishda fizika fanining ahamiyati va o'rni juda katta va ko'p qirrali. Fizika fani yoshlarning mantiqiy fikrlash, tahlil qilish va muammolarni hal etish ko'nikmalarini rivojlantiradi, ularni texnologik yangiliklarga moslashishga tayyorlaydi. Bu fan yoshlarning o'z qiziqishlari va qobiliyatlariga mos kasb tanlashida muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, fizika bilimlari zamonaviy jamiyatning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishida beqiyos ahamiyatga ega. Shu bois, ta'lim tizimida fizika faniga katta e'tibor qaratish, yoshlarni bu fan bo'yicha chuqur bilim olishga rag'batlantirish kasbga yo'naltirish jarayonining samaradorligini oshiradi va yoshlarning kelajakdagi muvaffaqiyatlarini ta'minlaydi. Kasbga yo'naltirish jarayonida fizika fanining o'rni va ahamiyatini to'liq anglash yoshlarning ijtimoiy hayotda faol va samarali bo'lishlariga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Xudoyberdiyev, M. "Kasbga yo'naltirishda fizika fanining o'rni va ahamiyati" – Toshkent: O'qituvchi nashriyoti, 2019.
2. Rasulov, O. "Fizika fanini kasbga yo'naltirilgan holda o'qitish metodikasi" – Samarqand: SamDU nashriyoti, 2020.
3. Karimova, D. "Fizika fanining yoshlar kasbiy qiziqishlarini shakllantirishdagi roli" – Buxoro: Buxoro universiteti nashriyoti, 2018.
4. Mirzaev, J. "Kasbga yo'naltirishda fizika fanining ilmiy-pedagogik asoslari" – Namangan: NamDU nashriyoti, 2021.
5. Tursunov, A. "Fizika fanining texnika va innovatsiyalar sohasidagi ahamiyati" – Toshkent: Fan va texnologiya nashriyoti, 2017.
6. Islomov, S. "Kasbga yo'naltirishda fanlararo integratsiya: Fizika misolida" – Qarshi: QDU nashriyoti, 2022.
7. Normurodova, G. "Fizika fanini o'quvchilarda kasbiy qiziqishlarni uyg'otishda qo'llash" – Andijon: AndDU nashriyoti, 2019.

8. Yusupov, R. "Kasbga yoʻnaltirishda zamonaviy fizika darsliklari va metodikalar" – Jizzax: Jizzax davlat pedagogika instituti nashriyoti, 2020.